

Platné definice pro hodnocení trofejí stanovené TEB CIC 2024

Technické charakteristiky hodnocení loveckých trofejí

Měření a zjišťování hmotnosti loveckých trofejí pro uplatnění metody CIC se výlučně používá „Metrická soustava“.

Zbraně kňourů, lebky šelem a bobrů

Délky páráků, obvody klektáků, délka lebky a šířka lebky, se měří s přesností na 1 mm.

Šířka páráků, délka lebky a šířka lebky se měří s přesností na 0,1 mm,

Trofeje parohaté a rohaté zvěře

Hmotnost trofeje se zjišťuje u jelena evropského, daňka skvrnitého a srnce obecného s přesností na 1 g.

Délkové charakteristiky lodyhy, výsady, rozlohy, toulců, růžků a rohů se měří s přesností na 1mm.

Parůžky srnců se musí ponořit do skleněného válce s vodou, aby se zjistila jejich „mokrá hmotnost“ podle Archimedova zákona s přesností na 1 g. Hodnota mokré hmotnosti v „g“ se se převede na cm³.

Měření lebek trofejí aspirujících na zlatou medaili CIC

Měří se pouze obecná (kondylobazální) délka a největší šířka v lícní (lícně-viscerální) části lebky s přesností na 1 mm. Tyto hodnoty se zapíší do tabulky jako determinační charakteristika.

Zjišťování věku zvěře předkládané trofeje

Odhad věku se zjišťuje buď podle obrusu předstoličky (P3) a stoliček (M1, M2, M3) s přesností 1 až dva roky.

V případě potřeby, nebo nutnosti, se použije metoda určení věku laboratorní metodou podélným řezem stoličky (M1) podle Mitchella (1961) s přesností na 1 rok.

U zvěře dutorohé se věk určí podle růstových vrubů na rohu.

Zjišťování vlhkosti trofeje

Zjišťování vlhkosti se provede dvoupólovým vlhkoměrem, který se oběma póly přiloží k lebce, nebo lodyze, případně rohům. Vlhkost je zjištěna v % a nesmí přesáhnout 15 %.

Zjišťování druhové příslušnosti předložené trofeje

V případech, kdy je sporné, jestli předložená trofej pochází z geneticky čistého jedince, nebo nese charakteristiky hybridního jedince, je nutné odebrat vzorek z trofeje a ten laboratorně na renomovaném pracovišti nechat vyšetřit na DNA. Pokud vlastník s touto revizí nebude souhlasit, nebo se prokáže že daná trofej pochází z hybridního jedince, bude trofej vyloučena z oficiálního hodnocení.

Hodnocení subjektivních charakteristik

Posouzení vzhledových charakteristik se zapisuje v celých bodech (1 bod), případně půl bodu (0,5 bodu).

Pomůcky pro měření a hodnocení loveckých trofejí metodou CIC (metrické)

Flexibilní úzký, maximálně 5 mm široký, ocelový nebo plastový svinovací metr se stupnicí 1 cm = 10 mm

Flexibilní kulaté ocelové lanko pro měření délek spirálovitě točených rohů

Kovová svěrka (clipper) pro měření lebek

Posuvné měřítko na měření šířky páráků

Posuvné měřítko (průměrka) na měření vinutí toulců muflona, rozlohu a rozpětí toulců, délku a šířku lebek parohaté a rohaté zvěře s přesností na 1 mm

Váhy s přesností 10 g (pro vážení trofejí daňků a jelenů) a s přesností 1 g pro stanovení hmotnosti srnčích parůžků

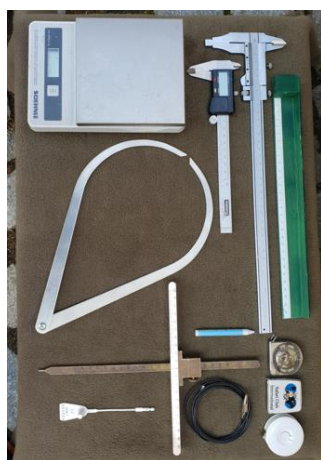
Hydrostatické váhy pro stanovení objemu se skleněným válcem na tekutinu (vodu) * Křída bílá nebo bílá pastelka

Měřicí pomůcka pro měření výšky a rozlohy kamzičích růžků

Šablona pro vyhodnocení tvarových charakteristik zbraní divočáků

Pomůcka pro měření délky páráků

Fotoaparát pro fotografování trofeje

Pomůcky pro měření loveckých trofejí

Základní informace o hodnocení trofejí metodou CIC

Lovecké trofeje lovných a chráněných druhů zvěře

V záznamu o hodnocení trofeje musí být uveden platný zoologický název druhu, případně poddruhu zvěře. Fenotypy se mohou uvést jako doplňující údaj. U druhů zvěře, kde je trofej u samců i samic, je nutné v záznamu uvést tuto skutečnost, protože hladiny pro dosažení medailí se u některých druhů liší tak, že hladina pro dosažení medaile je u samce o několik bodů vyšší (kamzík, paovce hřivnatá).

K druhům, které jsou zařazeny do některé z Příloh Nařízení komise (EU) č. 709/2010 nebo Úmluvy CITES je třeba k hodnocení a veřejnému vystavení přiložit vývozní, případně i dovozní permit. Bez těchto dokladů není možné trofeje přijmout k hodnocení. Toto opatření je důležité zvláště proto, aby nedocházelo k předkládání trofejí z nelegálně usmrčených chráněných druhů zvěře (los evropský, zubr evropský, rys ostrovid, kočka divoká, vlk obecný, medvěd hnědý) žijících v České republice, kde jsou celoročně chráněny. Druhým důvodem je i to, že se někteří jednotlivci snaží předložit trofeje pocházející z farem, nebo zájmových chovů, případně i ze zoologických zahrad těch druhů, které ani v Čechách nemají statut zvěře.

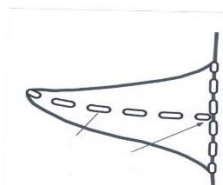
Jsou to: jelen milu, wapiti (různé druhy a poddruhy), axis indický, mundžak malý, zubr evropský, bizon americký. Zvláštním případem je los evropský, který není zařazen do žádné z uvedených Příloh, ale protože v České republice je celoročně hájeným druhem, musí se k předložené trofeji přiložit platný doklad o nabytí trofeje ze země, kde je jeho lov povolen. Tím se eliminuje možnost, že by se někdo pokusil předložit parohy losa nelegálně usmrčeného v České republice.

Měření výsad. Za výsadu je považována část parohu, která se svým kuželovitým tvarem podobá výsadě a má délku nejméně 1 cm (srnec, mundžak) nebo 2 cm (jelen, sika, daněk, los, milu) a základna výsady není širší než délka výsady.

Může se stát, že výrůstek na lodyze, podobající se výsadě, je vyšší než 2 cm, ale jeho základna je širší než celková výška výrůstku, pak je možné provést změření délky výsady od špičky výrůstku směrem dolů k jeho základně. V tomto případě se odměří 2 cm od vrcholu a jestliže šířka v tomto místě bude menší než výška (2 cm), pak je výrůstek také výsadou.

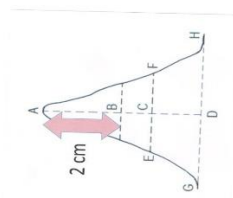
U trofejí většiny jelenovitých se výsady měří po vnější straně od bodu základny, kde se výsada vyčleňuje z lodyhy, až po hrot výsady. Délka výsady se měří po ose výsady. Základna je místem, které je pokračující linií horní hrany lodyhy. Aby tato základna byla správně určena, provede se bílou tužkou zakreslení linie obrysu lodyhy. Tam, kde osa výsady protíná s horní linií lodyhy pod výsadou (základnou výsady), je bod, od kterého budeme měřit délku výsady až po její horní hrot.

Na paroží jelenů se nepříliš často vyskytne, že dvě výsady jsou na základně spojeny a je třeba rozhodnout, jestli se jedná o dvě samostatné výsady se společnou základnou, nebo o jednu výsadu, z které těsně nad základnou vyrůstá výsada druhá. Tvar půdorysu na základně obou výsad, vyrůstajících nad horní hranou lodyhy má buď tvar osmičky, nebo tvar oválu. Pokud je půdorys tvaru „osmičky“, tak se jedná o dvě samostatné výsady srostlé na základně. Proto se délka každé výsady měří zvlášť (například první je nadočník a druhá je opěrák). Pokud je tvar půdorysu „ovál“, je to výsada jedna, která se rozděluje na dva hroty

chotomie). Délka výsady se měří

až na špičku nejdelší části rozdvojené

výsady. Schéma, jak prokázat že krátký výrůstek je výsadou

Měření obvodů rohů

U ovcí a koz se stává, že bývá jeden roh kratší. Dochází k tomu, že při soubojích se část rohu odlomí. Pak se pro měření místa obvodů stanoví vzdálenost pro jednotlivé obvody na delším rohu a tyto stejné vzdálenosti měření obvodů budou uplatněny i na rohu kratším. Měření obvodů provádíme kolmo k ose rohu na označených místech konců první, druhé a třetí čtvrtiny.

Termín hodnocení trofeje

Rozhodnutím Rady pro hodnocení trofejí metodami ITEB CIC s platností od 11. 9. 2017 se ruší dříve platné ustanovení, že se lovecké trofeje mohou měřit, až po uplynutí 90 dnů ode dne ulovení zvěře ze které trofej pochází. Nově upravená doba pro hodnocení všech loveckých trofejí se zkracuje na 30 dnů po ulovení, nebo nalezené uhynulé zvěře (respektive po preparaci trofeje) ze které pochází trofej předložená k hodnocení. Aby nebylo možné manipulovat s datem dokončení preparace trofeje, tak se ještě doplňuje kritérium

vlhkosti trofeje, které nesmí přesáhnout 15 % vlhkosti. Vlhkost se prověřuje standardním vlhkoměrem před převzetím trofeje k hodnocení.

Standardní a nestandardní trofej

Standardní trofeji jsou parohy a rohy, které jsou pro daný druh typické a mají vyvinuty všechny standardní charakteristiky (srnec obecný – šesterák s předními a zadními výsadami, kdy není překážkou, když některá z výsad chybí; daněk evropský – musí mít oba očníky, oba opěráky a obě lopaty bez ohledu na to, jestli jsou rozdílně velké; los evropský a mandžuský – může mít jednu část paroží bidlovitou a druhou lopatovitou). Pokud hodnotitel zjistí, že na trofeji není vyvinuta některá standardní charakteristika, nebo je na trofeji charakteristika, kterou nelze měřit standardním způsobem, případně zjištěné hodnoty výrazně přesahují standard dané trofeje (např. horní obvod jeleních parohů je mnohonásobně větší), musí trofej vyloučit z hodnocení.

Evidence a ocenění loveckých trofejí pocházejících z volnosti

Trofeje pocházející ze zvěře ulovené ve volných honitbách (ve volnosti) jsou evidovány v centrální databázi CIC. Pokud trofej pochází z uhynulé zvěře nebo usmrčené jiným způsobem než lovem, musí to být uvedeno v záznamu o trofeji a místo jména lovce se napíše „úhyn“ případně „anonymus“.

Oficiální hodnocení lovecké trofeje, aspirující na zlatou medaili CIC se zapisuje do dvoustránkového tiskopisu, který musí obsahovat čestné prohlášení o věrohodnosti uvedených údajů: místo ulovení, podmínky lovu zvěře, z které pochází ohodnocená trofej. Prohlášení je platné pouze s podpisem lovce. Taková lovecká trofej musí být předložena na celé lebce i se spodní čelistí!

Mezinárodní zlaté medaile a certifikáty CIC budou uděleny za trofeje, které dosahují hodnoty bodů pro zlatou medaili. Trofej, která aspiruje na zlatou medaili, musí ohodnotit komise tří (3) hodnotitelů. V komisi musí být jeden (1) hodnotitel s licenci SITJ. Zbývající dva členové mohou mít licenci CCM. Pokud se bude hodnotit trofej aspirující na nejsilnější národní, nebo světovou trofej, pak musí být v tříčlenné komisi hodnotitelé s licenci SITJ. Jeden může být ze země, odkud trofej pochází a druhí musí být ze zahraničí a každý z jiné země.

Bodová hodnota stanovená touto komisí je definitivní. K žádosti o přidělení zlaté medaile musí být přiložena kompletně vyplněná tabulka na obou stranách s přiloženými třemi (3) fotografiemi trofeje (čelní pohled, z levé strany a z pravé strany). Žádost posoudí rada International Trophy Evaluation Board – dále jen ITEB a v případě schválení zašle ústředí CIC žadateli mezinárodní zlatou medaili a certifikát CIC. Za mezinárodní zlatou medaili a certifikát CIC uhradí žadatel 150 € současně se zaslanou žádostí o přidělení zlaté medaile.

Výkonný výbor CIC ve spolupráci s ITEB může udělit za velmi význačné trofeje (například nejsilnější trofej na světě, nebo mimořádně silná a architektonicky dokonalá) medaili a

certifikát CIC Grand Prix. Potenciální cenu Grand Prix CIC musí přehodnotit tři hodnotitelé s licenci SITJ různých národností. Hodnota trofeje stanovená touto komisí je konečná. Takové ocenění bude předáno lovcí, nebo vlastníku trofeje (podle uvážení ústředí CIC) u příležitosti mezinárodní výstavy, nebo Valném zasedání CIC.

Mezinárodní zlatá medaile CIC a CIC Grand Prix Awards, bude udělena pouze trofeji, která pochází ze zvěře ulovené ve volnosti.

Evidence a ocenění loveckých trofejí pocházejících z oborních chovů

Podle Limassolské deklarace (2006) nebudou trofeje pocházející ze zvěře ulovené v oborách (evropská chovatelská zařízení) nebo na farmách (africké, novozélandské, argentinské, texaské, skotské a další obdobné umělé chovy) evidovány v centrální databázi CIC a mohou být archivovány pouze v národních záznamech (katalogy z výstav trofejí apod.). CIC připouští, že některé druhy zvěře jsou chovány v privátních, nebo státem spravovaných oborách za účelem zamezení volného pohybu zvěře do míst, která pro chov nejsou vhodná, nebo konkrétní prostředí vyžaduje ochranu biotopu před škodami působenými zvěří.

V takových uzavřených prostorách (oborách) lze lovit zvěř pouze za podmínek dodržování etiky lovu. Etika lovu vyžaduje, aby velikost obory byla taková, kde zvěř nachází dostatečný prostor pro uplatnění pohybových a reprodukčních aktivit včetně potravních, krytových a klidových nároků. V tabulce o hodnocení trofeje (na druhé straně) musí být uvedeno, zda byla zvěř ulovena v oboře, nebo ve volnosti; Trofej pocházející ze zvěře ulovené v oboře, lze přidělit medaili pouze národní, která se zpravidla vydává u příležitosti národní, mezinárodní, nebo celosvětové výstavy. Na výstavách všech úrovní vystavovatelé prezentují standardní, silné, význačné a raritní trofeje, a proto při každé výstavě lze přidělit bronzovou, stříbrnou a zlatou medaili.

Trofej nelze hodnotit metodou TES CIC pokud:

1. Zvěř byla ulovena prostředky, nebo metodami, které nejsou v dané zemi v souladu se zákony a předpisy upravující legální lov zvěře;
2. Zvěř byla lovena s použitím motorizovaných prostředků (auta, motocyklu, čtyřkolové motorky, motorového člunu, rogalu, letadla, vrtulníku);
3. Lovec, při lovu používal umělé osvětlení, termovizní zaměřovače, laserové zaměřovače, noktovizory, pokud to v dané zemi není zákonem povoleno;
4. Byly použity do návnady omamné prostředky za účelem snadnějšího ulovení zvěře;
5. Lovec používal k přilákání zvěře a následnému ulovení, oblíbenou potravu, hlasový záznam samce, nebo samice, šířený při lovu reproduktorem, pokud to není v dané zemi zákonem povoleno;
6. Lovená zvěř byla přemístěna z odchovného zařízení do místa, které je vyhrazeno pouze pro ulovení zvěře v omezeném prostoru (ohradě apod.);
7. Trofeje pochází ze zvěře záměrně chované pro abnormální produkci trofejí osvědčenými metodami výživy uplatňovaných u hospodářských zvířat;
8. Na výstavě budou hodnoceny lovecké trofeje z volnosti a z uznaných obor. Vyloučeny budou parohy jelenovitých a rohy muflonů usmrcených na farmách a v zájmových chovech. Tyto druhy nejsou podle veterinárního zákona č. 368/2019 Sb. zvěří, ale užitkovými hospodářskými zvířaty. Proto nejsou parohy ani rohy z těchto zvířat loveckou trofejí. Pokud vznikne podezření, že trofej pocházející z dosud méně známé obory, která s největší pravděpodobností byla dříve farmou, je třeba posoudit, zda ulovený jedinec podle zjištěného věku, může mít místo a čas zrození v zařízení, které mělo v té době statut farmy.
9. Preparované trofeje zvěře (hlavy s krkem, stavěné preparáty v živé velikosti): Lze s platností od roku 2018 hodnotit pouze na lebce. Po oficiálním ohodnocení na některé národní, nebo mezinárodní výstavě lze trofej dodatečně vypreparovat. Proto se už trofeje zvěře preparované na poprsí s krkem (muflonů, kamzíků a všech druhů parohatých a dutohých zvěře) nebudou přijímat k ohodnocení na žádné výstavě.
10. CIC Etický kodex – Certifikovaní měřiči Certified CIC Measurer (dále jen CCM) a Senior International Trophy Judges (dále jen SITJ) jsou povinni při výkonu funkce hodnotit trofeje, které jim byly předloženy pouze podle platné verze CIC Trophy Evaluation System (Pravidla a předpisy systému hodnocení trofejí metodou CIC – dále jen TES). Hodnotitelé CCM / SITJ jsou zodpovědní za:
11. Profesionální přístup k hodnocení trofejí;
12. Zacházení se všemi trofejemi s respektem a péčí;
13. Hodnocení pouze takových trofejí, pro které má hodnotitel oprávnění (certifikaci);
14. Použití vhodných pomůcek, jaké jsou uvedeny v „Úvodu“ Příručky CIC pro hodnocení trofejí;

15. Postup při hodnocení trofejí podle metod a pokynů uvedených v příručce CIC TES;
16. Dodržování pravidel a předpisů CIC TES;
17. Dodržování stanov CIC, pokud mají souvislost s hodnocením trofejí;
18. Zadávání všech hodnocení trofejí provedených pomocí metod CIC do databáze bez ohledu na to, zda hodnocení trofeje dosáhlo kategorie bronzové, stříbrné, nebo zlaté medaile, ale i taková hodnocení, která hladiny pro udělení medaile nedosáhla;
19. Podřízení se informacím o nejnovějším vývoji a změnách v metodách TES pravidelně informují;
20. Dodržování dobrých vztahů mezi hodnotiteli a profesionální přístup při všech hodnotících činnostech;
21. Používání systému hodnocení trofejí metodami CIC a souvisejícího materiálu CIC pouze k činnosti spojené s měřením trofejí pod garancí CIC;
22. Korektní a profesionální jednání hodnotitele, které bude garantovat vysoký kredit CIC.
23. Přečtením a podepsáním Etického kodexu CIC hodnotitel potvrzuje, že text Kodexu přečetl, všem bodům porozuměl a zavazuje se k jeho dodržování při hodnocení trofejí metodami CIC. Porušení některého bodu Kodexu, nebo odmítnutí podpisu Kodexu je důvodem pro odebrání certifikátu CCM, nebo STJ.

Zavedený systém hodnocení trofejí v České republice

Předkládání trofejí na hodnocení

Lovec je povinen nejen předložit trofej, ale také zajistit, aby byla řádně vypreparovaná. To znamená vyvařená, odmaštěná, vybělená a se všemi kůstkami (nosními a mezičelistními), se všemi zuby a se spodní čelistí. Mezi účelná opatření, která má lovec provést, aby se trofej nepoškodila, patří přilepení všech volných kůstek a zubů. Na spodinu patra je zapotřebí napsat černým popisovačem (fixem) jméno lovce, rok ulovení a název honitby. Spodní čelist se připevní k horní čelisti dvěma gumičkami ze vzdušnice jízdního kola. Čelist nasadíme k lebce, gumičku zachytíme za spodní obloukovitý výběžek spodní čelisti a přetažením přes most jařmový zaklesneme její druhý konec za vrchní výběžek spodní čelisti. Stejně připevníme gumičku na druhé straně. Takto připevněná čelist se neoddělí a při odhadu věku ji lze rozevírat.

Připevnění spodní čelisti gumičkou přes nosní kůstky nebo čelní kost je nevhodné, a to ze dvou důvodů: spodní čelist lze v tomto případě otevřít až po sejmutí gumičky, což zvyšuje pracnost při hodnocení a hlavním důvodem je skutečnost, že se kost pod gumičkou zbarví. V místě, kde byla gumička přetažena, vznikne neodstranitelný pruh takové barvy, jakou měla gumička. K trofejím připevníme jednotnou visačku, vyplněnou ve všech bodech, a trofej uložíme, pokud je lebka dostatečně suchá, do mikrotenového sáčku a předáme ji mysliveckému hospodáři. K trofejím je nutné předat dvojmo vyplněný seznam na předepsaném tiskopise. Na něm je velmi důležité vyplnit plán lovu, jeho plnění a časový harmonogram provedeného odstřelu podle měsíců. V dolní části a na zadní straně je nutno vyplnit jméno lovce, datum ulovení, a hmotnost vyvrženého kusu bez hlavy. Pouze takto vyplněný průvodní lístek může hodnotitelské komisi poskytnout údaje pro objektivnější posouzení lovu zvěře v honitbě.

Primární, neoficiální měření trofejí se provádí následně po ulovení trofejové zvěře uživatelem honitby, pokud je to vynuceno oceněním trofeje ve vztahu k ceníku poplatkových lovů. Toto hodnocení je nezávazné a může být pouze určitou informací pro následné odborné ohodnocení na chovatelské přehlídce trofejí. Oficiálním ohodnocením se považuje měření trofeje provedené členem Ústřední hodnotitelské komise trofejí, který má platnou licenční kartu CIC hodnotitele (měřiče) trofejí.

Ústřední hodnotitelská komise trofejí byla zřízena na základě ustanovení v § 6 odst. 2 a § 58 odst. 2 písm. f) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.

Komise byla ustavena pro hodnocení význačných trofejí a dále pro hodnocení trofejí na celostátních výstavách nebo výstavách s mezinárodní účastí.

Kvalifikační předpoklady pro člena ÚHKT:

1. Absolvent dvoudenního kurzu pro měření trofejí metodou CIC
2. Platná certifikovaná karta hodnotitele CCM nebo SITJ

Plomby pro označení význačných trofejí zvěře

Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů, § 6 odst. 2 upravil statut „význačná trofej“, která přesahuje bodovou hodnotu stanovenou pro zlatou medaili podle metodiky mezinárodní myslivecké organizace CIC, a to jelen evropský 215 b., sika japonský 260 b., sika Dybowského 400 b., daněk evropský 190 b., srnec obecný 140 b., jelenec běloocasý 300 b., muflon 225 b., kamzík horský 110 b., prase divoké – kňour 125 b.

Význačné trofeje se evidují v centrální databázi a označují se plombami. Plomba pro označování význačné trofeje zvěře je jednorázově použitelná nesnímatelná. Plomba je z umělé hmoty bílé barvy se štítkem spojeným se zapínacím páskem. Štítek o tloušťce 1,25 mm má tvar lichoběžníku se zaoblenými rohy o spodní hraně délky 20 mm. V horní části štítku, z níž vybíhá zasouvací pásek, je umístěna bezpečnostní kleština černé barvy. Štítek je na jedné straně označen zkratkou „CZ“, zkratkou Ústřední hodnotitelské komise trofejí „ÚHKT“ a šestimístným evidenčním číslem. Na druhé straně má štítek vyražený státní znak.

Plomba pro označování význačných trofejí zvěře se upevňuje:

1. na vybělenou lebku

- u parohaté zvěře za levý oblouk jařmové kosti
- u rohaté zvěře se plombovací strunou ovinou toulce nebo růžky tak, aby nebylo možné rohy sejmut a připevnit je na jinou lebku. Strunu je nutné zavléknout za jařmovou kost, kde se oba konce struny provlečou otvorem na konci plomby, a plomba se zacvakne za oblouk jařmové kosti.

2. na dermoplastický preparát (trofej preparovaná s krkem a částí hrudi) pomocí plombovací struny nesnímatelným způsobem:

- u rohaté zvěře k plombovací struně, kterou je třeba ovinout kolem toulců nebo růžků, aby nebylo možné rohy sejmut a připevnit je na jinou lebku. Konce struny se poté provlečou otvorem na konci plomby a plomba se zacvakne.
- u parohaté zvěře se plombovací struna ovine kolem pučnic, oba konce struny se pak provlečou otvorem na konci plomby a plomba se zacvakne.

3. Na plastový samozavařovací sáček pro zbraně kňourů se zavlékačí pásek plomby provleče kruhovým otvorem a zacvakne se do kleštin. Sáček je opatřen identifikačními daty, která vyplní hodnotitel ÚHKT.